

طرح تحول اقتصادی و چشم انداز توسعه

مهدی احمدی

اشاره

قسمت نخست مقاله «طرح تحول اقتصادی و چشم انداز توسعه» که به تبیین جزئیات و ابعاد طرح تحول اقتصادی و محورهای ۷گانه آن پرداخته است دیروز درج شد و اینک دومین و آخرین قسمت آن تقدیم می گردد.

۳ نظام مالیات: متأسفانه بسیاری از فرصت‌های مالیاتی در اقتصاد کشور تعریف نشده و این در حالی است که در بسیاری از کشورها مبنای هزینه دولت از محل مالیات هاست، اما این مقدار برای دولت ما به حداقل تبدیل شده است. چنانچه تنها حدود ۲۴ تا ۲۳ درصد بودجه اقتصادی کشور با مالیات اداره می شود. لذا طراحی نظام جامع ارتباط پایگاه های اطلاعاتی به منظور ثبت اطلاعات معاملات و سیستم اخذ مالیات خودکار و اصلاح نظام ها و ساختارهای مناسب مالیاتی در این طرح ضروری است البته باید توجه داشت که ممکن است به واسطه اینکه پایه های مالیاتی و درصد مالیات بر حقوق و دستمزد تغییر کند، بر نامه ریزیهای لازم به منظور حذف آثار منفی آن باید صورت پذیرد.

۴ گمرکات:

اصلاح نظام گمرکی و برنامه ریزی به منظور ارائه ساختار، ابزار و اختیار لازم به گمرکات و ایجاد یک سیستم یکپارچه گمرکی و انجام مبادلات گمرکی بر پایه کد اقتصادی کالاها در این سیستم، البته به لحاظ اینکه ورود بسیاری از کالاها از مسیر گمرکات بوده و به دنبال تعدیل حمایت هایی که دولت انجام خواهد داد ممکن است تعرفه های تغییر نماید و از آنجا که یکی از کارکردهای نظام پارانهای موجود بر انرژی، رقابت پذیری تولیدات صنعتی است، هدفمند شدن پارانها در چارچوب نظام تعرفه ای موجود ممکن است بازار فروش این محصولات را با مشکلاتی رود به رو سازد. لذا در همین ارتباط ارزیابی و تقویت نظام تعرفه ای می بایست مورد توجه قرار گرفته تا فشار این طرح بر تولید اثر منفی نگذارد.

۵ نظام پولی:

نظام ارزش گذاری پول ملی یکی دیگر از مشکلات اقتصادی کشور می باشد. در قانون برنامه چهارم دو حکم متناقض درباره ارزش وجود دارد. وی گوید که قیمت ارزش باید از نوع «شمار مدیریت شده» باشد. بر این اساس؛ عدم قیمت مناسب ارز موجب دادن علائم غلط به اقتصاد و به دنبال آن کمه زدن به فرایند تولید خواهد شد از این رو بازتعریف نظام پولی در جهت توسعه و بهبود تولید و حمایت صنایع داخلی ضروری است.

۶ نظام توزیع:

ناکارآمدی شبکه توزیع سبب ایجاد فاصله زیادی بین تولیدکننده و مصرف کننده شده است لذا به منظور اصلاح نظام توزیع؛ شناسایی ساختار توزیع، شناسایی مراکز تولیدی به عنوان اولین منابع تامین کالای مورد نیاز توزیع و سپس از آن شناسایی کانال های توزیع که شامل شبکه های توزیع و عمده فروشی هاست از اهمیت زیادی برخوردار است. البته اصلاح نظام خرده فروشی که نقش بسیار عمده و پر رنگی در توزیع کالا دارند باید مورد توجه قرار گیرد. چرا که وجود ۲ میلیون واحد خرده فروشی یکی از مهمترین چالش های نظام توزیع کشور محسوب می شود.

۷ نظام بهره وری:

میزان بهره وری در اقتصاد از شاخصه های مهم در توسعه یافتگی است که از اهمیت بالایی برخوردار می باشد. خیلی از کشورهای توسعه یافته، بیشترین رشد اقتصادی خود را در دهه های اخیر از محل افزایش بهره وری به دست آورده اند. در بهره برداری درست از سرمایه های فیزیکی موجود توانسته اند رشد اقتصادی بالاتری را تجربه نمایند به نحوی که می توان گفت بیش از ۵۰ درصد از رشد اقتصادی این کشورها از محل بهره وری حاصل شده است. در این طرح نیز به شاخص بهره وری توجه جدی شده است و باید به این شاخص به عنوان یک شاخص کلیدی در تمام اجزای اقتصاد مورد توجه قرار گیرد. مطالعه محورهای مطرح و مشاهده، نشانگر آن است که برخی محورها، پیامد اجرای برخی محورها دیگر می باشد. به طور مثال افزایش بهره وری، نتیجه اجرای طرح اصلاح پارانها هاست و بنابراین ذکر آن به صورت طرح مستقل چندان موضوعیت ندارد.

*** جزئیات هدفمند نمودن پارانها**

میزان پارانها ماهی موجود
برآوردهای اولیه نشان می دهد که ۹۰ هزار میلیارد تومان پارانها بایدین مردم توزیع شود. در حال حاضر کالاهای اساسی بیش از ۶ هزار میلیارد تومان است و وجود اداره شده نیز که حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان به صورت پارانها داده می شود که با احتساب پارانها حامل های انرژی این رقم فریب ۹۰ هزار میلیارد تومان خواهد شد. البته این عدد با تجزیه و تحلیلهای بعدی ممکن است تا حدودی تغییر کند. مبلغی را که در نتیجه هدفمند کردن پارانها به هر گروه با هر یک از دهک های درآمدی تعلق خواهد گرفت، متفاوت خواهد بود.

طرح شناسایی اقتصادی خانوارها

طرح شناسایی اقتصادی خانوارها با همکاری مرکز آمار ایران و با همکاری خانوارها انجام تا امکان شناسایی پایه ای برای دولت فراهم گردد. البته اطلاعات تکمیلی تری هم از طریق سایر پایگاه های اطلاعاتی در دسترس دولت قرار گرفته که اطلاعات ارائه شده توسط خانوارها با آن کنترل می شود.

*** شیوه توزیع پارانها**

در بحث هدفمند کردن پارانها شیوه های مختلفی برای توزیع کالاهای مطرح و بر لزوم تجدید نظر در مورد شیوه فعلی تاکید می شود. یکی از شیوه های مورد توافق، شیوه نقدی است که در این شیوه ده دهک درآمدی جامعه به سه خوشه و طبقه مختلف تقسیم می شوند. ۴ دهک اول در خوشه اول، ۳ دهک دوم در خوشه دوم و ۳ دهک آخر در خوشه سوم و البته گروه آخر ممکن است کمتر از پارانها در برخوردار گردند ولی گروه های اول و دوم، که در واقع گروه های هدف این طرح هستند، به میزان بیشتری از پارانها برخوردار خواهند شد. در شروع طرح همه دهک ها تحت پوشش قرار خواهند گرفت ولی میزان پوشش متفاوت خواهد بود. در فرایندهای بعدی که شناسایی خانوارها و افراد دقیق تر و کامل تر می شود، تعادل ها به سمت طبیعی برگشته و گروه های آسیب پذیر به نسبت گروه های ثروتمند از پوشش حمایتی بیشتری برخوردار می شوند. البته در مرحله اول هم این تفاوت در بین سه خوشه وجود خواهد داشت ولی دامنه آن خیلی وسیع نخواهد بود چرا که همه گروه های جامعه وارد این خوشه ها شده تا شرایط خانوارها در یک آنالیز کلی در کشور مورد شناسایی قرار گیرد.

وضعیت دهک های پایین درآمدی با اقتصاد شکننده

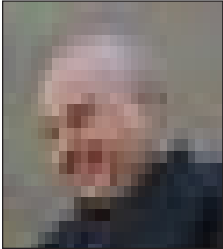
حمایت از برخی خانوارها در دهک های پایین درآمدی که تحت پوشش نهادهای حمایتی نبوده و با اجرای طرح تحولات اقتصادی و هدفمند کردن پارانها به دلیل عدم وجود برآورد صحیح از سهم کالاهای در سبد مصرفی هر یک از گروه ها، از آنجا که ممکن است توزیع پارانها نسبتا برابر باشد ولی هزینه هایی که هر یک از این گروه ها متحمل می شوند متفاوت باشد- اقتصاد شکننده ای پیدا خواهند کرد نیز باید مورد توجه قرار گرفته و به اندازه ای که خانوارها تحت تاثیر این طرح قرار می گیرند تحت حمایت قرار گیرند. بدین معنی که با آزادسازی قیمت انرژی و برخی کالاهای اساسی و با توجه به انعکاسی که در بحث دهک های درآمدی خواهیم داشت معادل آن افزایش هایی که به تبع این طرح به خانوارها منعکس می شود در قالب طرح حمایتی قرار بگیرند. البته باید در مراحل بعدی و با اجرای طرح و با مشاهده بازار خوردهای اقتصادی و اجتماعی اجرای طرح، میزان این حمایت ها مورد بازبینی قرار گیرد. لذا بررسی سالانه و ماهانه اطلاعات جزء به جزء به منظور تحت پوشش قرار دادن بیشتر چهار دهک اول نسبت به سه دهک بعدی که به نظر می آید بایستی به صورت نقدی باشد ضروری است. البته با وجود نقدی بودن، نایبستی ارتباط این قشر با نهادهای حمایتی قطع شود. بلکه باید در چارچوب این طرح بعضی پوشش های دیگر هم در قالب بودجه های سالانه به این اقشار داده شود.

*** افزایش احتمالی قیمت ها با اجرای طرح**

به هر حال با آزادسازی برخی قیمت ها یک جهش قیمتی خواهیم داشت ولی به لحاظ پرداخت های انتقالی که صورت می گیرد، جریان خواهد شد. بدین معنی که این پرداخت های انتقالی در حدی خواهد بود که باعث جریان فشار اقتصادی وارده به گروه های مختلف می شود. ولی باید توجه داشت که این کار در اقتصاد چه در بعد تولید و چه در بعد مصرف باعث افزایش کارایی خواهد شد و یقینا مردم نیز به مرور زمان رفتار خودشان را در نحوه هزینه کرد و تولید در اقتصاد تغییر خواهند داد.

لذا به نظر می رسد بخشی از این تورم با پرداخت های انتقالی جریان و بخشی نیز توسط خود مردم مدیریت شود. البته قطعاً بخش پرداخت های انتقالی سهم بیشتری خواهد داشت. البته این نکته را باید مورد توجه قرار داد که آزاد شدن قیمت یک کالایی که وزن خاصی در اقتصاد کشور ندارد به مفهوم بالا رفتن تورم در اقتصاد نیست. حال آنکه پارانها آن کالا به جایی رفته که اثر پذیری آن برای مردم بیشتر و بهتر است. نقش دولت هم همین است که پارانها را در جایی مصرف کند که تاثیر آن برای جامعه حداکثر باشد. تورم یعنی افزایش مستمر قیمت ها در یک بازه زمانی. بنابراین اگر یک جهش قیمت در یک زمان کوتاه اتفاق بیفتد نمی توان از آن به عنوان افزایش تورم یاد کرد.

ادامه در صفحه ۲۴

وزیر بازرگانی گفت وعده کاهش قیمت ها تلاوم می یابدوی افزوداتحادیه های صنفی مختلف باتشاور اکهی هاباری کاهش قیمت

وعده کاهش قیمت ها تداوم می یابد

وزیر بازرگانی:

حمایت با استفاده از ۴ هزار بازرس و اتحادیه های نیز با ۷ هزار بازرس بر قیمت ها نظارت خواهند کرد. وزیر بازرگانی درباره تاثیر کاهش قیمت جهانی کالاها بر بازار کشور اظهار داشت: کاهش قیمت جهانی کالاها موجب می شود قیمت کالاها در کشور ما نیز واقعی تر شود. وی درباره مفاد نامه اخیر خود به وزرای بازرگانی کشورهای اسلامی و مسعود میر کاظمی در جمع خبرنگاران در پایان نشست هیئت دولت افزود: با وجود این سازمان حمایت مصرف کننده و تولید کننده بر قیمت ها نظارت دارد. وی درباره اقدامات وزارت بازرگانی برای تنظیم بازار شب عید نیز گفت: هر سال اتحادیه ها و اصناف در این باره، برنامه ریزی می کنند و امسال نیز سازمان

وزیر کار و امور اجتماعی: افزایش حقوق کارگران و کارمندان اسفند اعلام می شود

وزیر کار و امور اجتماعی گفت: افزایش حقوق کارگران و کارمندان اسفند اعلام می شود. وی افزود: افزایش دستمزد کارگران و کارمندان همواره کمتر از نرخ تورمی است که از سوی بانک مرکزی اعلام می شود. به گزارش ایرنا، سید محمد جهرمی دیروز در حاشیه نشست دولت در جمع خبرنگاران، افزود: بر اساس ماده ۴۱ قانون کار، تعیین حداقل دستمزد کارگران برای سال آینده متناسب با نرخ تورم سال جاری صورت می گیرد که با این روند همواره دستمزد آنها یکسال عقب تر از نرخ تورم است.

وزیر مسکن:

قیمت اجاره بهای مسکن و زمین در کشور کاهش یافته است

وزیر مسکن و شهرسازی گفت: قیمت اجاره بهای مسکن و زمین در کشور کاهش یافته است.

به گزارش واحد مرکزی خبر، سید محمد سلیمانی در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران گفت: شرکت پست جمهوری اسلامی ایران در حال تفکیک شدن بخش های حاکمیتی و غیر حاکمیتی است. واگذاری به بخش خصوصی است. وی درباره شرکت TIMC نیز گفت: این شرکت نیز ۱۰۰ درصد خصوصی است.

مهر و تنظیم کادر هگیری و ثبت معاملات به خوبی در کاهش قیمت مسکن تاثیر گذار شد. وی گفت: زمین برای ساخت بیش از یک میلیون و سیصد هزار واحد مسکنی در قالب طرح مسکن مهر و اگذار شده و خط اعتباری آن را نیز بانک مرکزی در ۵ بانک عامل تجارت، مسکن، ملت، ملی و صادرات ایجاد کرده است. وی این اعتبار را ۲۲۰۰ میلیارد تومان اعلام کرد و گفت: بخشی از این پول

میر کرد. این گزارش حاکی است: شرکت های هواپیمایی خواستار افزایش ۲۰ درصدی بلیط هواپیمایی ابلاغ کرده است. به گزارش فارس، مجوز افزایش ۱۵ درصدی بلیط هواپیمایی سفرهای داخلی از روز ۲۳ دی ماه به شرکتهای هواپیمایی ابلاغ شده است.

به گزارش فارس، مجوز افزایش ۱۵ درصدی بلیط هواپیمایی سفرهای داخلی از روز ۲۳ دی ماه به شرکتهای هواپیمایی ابلاغ شده است.

به گزارش فارس به نقل از بانک مرکزی، مجموع منابع بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۸۶ به ۶۳۹۵ هزار میلیارد ریال بالغ شد که سهم درآمدها، واگذاری دارایی های سرمایه ای و واگذاری دارایی های مالی از مجموع منابع بودجه به ترتیب ۲۷۵۰، ۲۳۳۰ و ۲۹۱۰ درصد بود. است. با اجرای قانون اصلاح بودجه سال ۱۳۸۶ کشور، پرداخت های هزینه ای، تمکک دارایی های سرمایه ای و تمکک دارایی های مالی به ترتیب ۶۶۹/۵، ۲۴/۸ و ۸۷ درصد از مصارف بودجه را به خود اختصاص دادند. همچنین سهم درآمدهای حاصل از منابع نفتی (شامل درآمد نفت خام، مالیات عملکرد نفت، سود علی الحساب سهم دولت از ارزش نفت خام تولیدی و پرداخت دولت از حساب ذخیره ارزی) از کل منابع بودجه سال ۱۳۸۶ به ۵۷۴ درصد محدود گردید. رقم متناظر سال گذشته با احتساب متمم های بودجه، ۶۲۴ درصد بوده است.

نوذری به مبر خیر داد:

تشکیل ستاد تامین سوخت زمستانی سال ۸۸

وزیر نفت از تشکیل ستاد مدیریت و تامین سوخت زمستانی سال ۱۳۸۸ در وزارت نفت خبر داد و گفت: در حال حاضر گازی که در ایران تولید و مصرف می شود معادل کل گازی است که کشورهای اروپایی از روسیه و آفریقا وارد می کنند. غلامحسین نوذری در گفتگو با مهر گفت: در زمستان امسال با وجود آنکه در ۲۳ استان کشور دمای هوا به زیر صفر

دبیر انجمن صنایع روغن نباتی خبر داد: **کاهش ۲۵ درصدی قیمت روغن نباتی در پی رکود اقتصاد جهانی**

دبیر انجمن صنایع روغن نباتی ایران گفت: قیمت روغن نباتی در کشور با رکود اقتصاد جهانی ۲۵ درصد کاهش یافت. ابوالحسن خلیلی در گفتگو با فارس در مورد تاثیر کاهش قیمت نهادهای جهانی تولید روغن نباتی بر قیمت داخلی گفت: قیمت هر تن روغن خام از ۱۵۰۰ دلار به ۸۰۰ دلار کاهش یافته و با توجه به اینکه روغن خام ۸۰ درصد هزینه تمام شده روغن نباتی خوراکی را تشکیل می دهد، قیمت روغن نباتی از مهرماه

وزیر ارتباطات: شرکت پست آماده واگذاری است

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات از آماده شدن شرکت پست برای واگذاری به بخش خصوصی خبر داد.

به گزارش واحد مرکزی خبر، سید محمد سلیمانی در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران گفت: شرکت پست جمهوری اسلامی ایران در حال تفکیک شدن بخش های حاکمیتی و غیر حاکمیتی است. واگذاری به بخش خصوصی است. وی درباره شرکت TIMC نیز گفت: این شرکت نیز ۱۰۰ درصد خصوصی است.

۲ میلیون نفر دیگر در آمریکا بیکار می شوند

واحد مرکزی خبر بی بی سی آن این پیش بینی کرد، دو میلیون فرصت شغلی در آمریکا، در سال ۲۰۰۹ میلادی از بین خواهد رفت. این شبکه اعلام کرد: اقتصاد آمریکا، پارسال هم دو میلیون و ۵۰۰ هزار فرصت شغلی را از دست داد. در ژانویه هم مازاد تجاری این کشور در ماه گذشته میلادی، ۶۶ درصد افت داشته و بیکاری، گریبان هزاران کارگر فصلی و غیر فصلی را گرفته است.

پنجشنبه ۲۶ دی ۱۳۸۷

۴

لایحه ایجاد پانزده منطقه ویژه اقتصادی جدید تقدیم مجلس شد

با امضای رئیس جمهور:

در صورت تصویب نهایی این لایحه در سیستان و بلوچستان، کردستان، خراسان جنوبی، فارس، خراسان رضوی، آذربایجان غربی، اصفهان، چهارمحال و بختیاری، تهران، همدان، گلستان و بوشهر در محدوده هایی که به تصویب هیئت وزیران می رسد، منطقه ویژه اقتصادی ایجاد می شود.

به گزارش خبرگزاری فارس به نقل از پایگاه اطلاع رسانی دولت، رئیس جمهور با هدف پشتیبانی از فعالیت های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه ای، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی و به منظور رفع موانع رشد و توسعه و ایجاد رونق اقتصادی در برخی مناطق کشور لایحه ایجاد پانزده منطقه ویژه اقتصادی

را که به تصویب هیئت وزیران رسیده است، برای طی مراحل قانونی تقدیم مجلس کرد. یکی از ابزارهای لازم برای توسعه صادرات و ایجاد اشتغال در کشور کاهش موانع قانونی است که این امر از طریق تأسیس مناطق ویژه اقتصادی میسر است. لذا به منظور رفع موانع رشد و توسعه و ایجاد رونق اقتصادی در برخی مناطق کشور، لایحه ایجاد پانزده منطقه ویژه اقتصادی که بنا به پیشنهاد نهاد ریاست جمهوری در هیئت وزیران به تصویب رسیده، از سوی رئیس جمهور برای طی شریفات قانونی تقدیم مجلس شد.

وزیر اقتصاد:

تورم در آذر ماه ۲ درصد کاهش داشته است

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: براساس آخرین گزارش بانک مرکزی تورم "قطعه به قطعه" در آذر ماه در مقایسه با ماه قبل از آن ۲ درصد کاهش داشته است. به گزارش واحد مرکزی خبر، شمس الدین حسینی پس از پایان جلسه هیئت دولت، درباره قیمت نفت در بودجه سال آینده گفت: این میزان کمتر از ۴۰ دلار برای هر بشکه پیش بینی شده است.

وی بایان اینکه قیمت کالاهای مختلف طی بحران جهانی روند کاهشی دارد افزود: در کشور ما نیز این کاهش قیمت ها با وقعه، خود را نشان می دهد.

حسینی درباره اقدامات کارگروه دولت در خصوص پیگیری تاثیرات بحران مالی جهانی بر اقتصاد کشور اظهار داشت: در پی آن هستیم که ضمن استفاده از روند کاهش قیمت ها آثار رکود جهانی را در صنایع و حوزه های مختلف به حداقل برسانیم.

وی گفت: سیاست هایی برای حمایت از بازار سرمایه و تولید تدوین شده است که در هفته آینده اعلام خواهد شد.

وی بایان اینکه مجلس با جدیت بررسی طرح تحول اقتصادی را آغاز کرده است ابراز امیدواری کرد: مجلس با صرف وقت بیشتر، در هو لایحه بودجه سال ۸۸ و طرح تحول اقتصادی را بررسی کند.

وزیر امور اقتصادی و دارایی درباره مالیات بر ارزش افزوده نیز گفت: جلساتی با تشکل های صنفی داشته ایم و مرحله نخست نام نویسی آنها از بهمن امسال آغاز می شود. وی بایان اینکه توسعه فعالیت های شرکت های حامی صنایع نسیم را در کشور نمی پذیریم گفت: به نفع مادی را ابزار قرار نمی دهیم که از حق فاصله بگیریم.

حسینی افزود: لایحه ای در خصوص افزایش سقف معافیت های مالیاتی به دولت داده شده است که در صورت تصویب به مجلس خواهد رفت.

